

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - - - \$6.00
Za pol leta - - - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sunday
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876
NO. 208. — ŠTEV. 208.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the PostOffice at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 5, 1928. — SREDA, 5. SEPTEMBERA 1928. — VOLUME XXXVI. — LETNIK XXXVI.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Želje mehiških katoličanov.

PRIČE HOČEO RAZBREMENITI OBTOŽENO NUNO CONCEPTION

Katoliki hočejo odpraviti iz šol vse, kar je količaj veri sovražno. — Prošnjo je podpisalo 140 katoliških lajikov. — Ločitev ne sme pomenjati sovraštva, pač pa prijateljsko sodelovanje.

MEXICO CITY, Mehika, 4. septembra. — Seznamni odbor je začel razmotrovati o prošnji, katero je podpisalo stoširideset katoliških lajikov.

V prošnji zahtevajo izprenembo verskih postav. Po njihovem mnenju je treba uvesti v Mehiki popolno versko svobodo ter ločiti cerkev od države.

Najbolj značilne zahteve so naslednje: priznati je treba postavni obstoj raznih denominacij; cerkev in državo je treba ločiti in sicer na tak način, da ne bo smela država izdajati nobenih postav glede verskih zadev; ločitev ne sme uvesti nobenega sistema sovraštva, pač pa mora pospešiti prijateljsko sodelovanje.

Cerkev in država naj bosta neodvisni, in sicer država v posvetnih, cerkev pa v verskih zadevah.

Vse to se tiče tretjega člena ustave, katerega bo treba temu primerno izpremeniti.

Pouk naj bo prost. V državnih šolah naj se ničesar ne poučuje, kar bi bilo veri sovražno. Pri izvajanjiju religije je sleherni prost in neodvisen.

Nadalje zahtevajo proslci nazaj vse cerkveno premoženje, katero je država zaplenila izza leta 1914.

MEXICO CITY, Mehika, 4. septembra. — V preiskavi glede umora novoizvoljenega predsednika Obregona sta dve priči preklicali svoje pravne izjave glede soudeležbe nune Conception pri umoru.

To sta Eulogio Gonzales in senorita Maria Elena Manzano.

Oba sta najprej pričala, da je mati Conception prav dobro vedela za komplot, da je preskrbela strup in bombe, včeraj ju je pa naenkrat zapustil spomin.

Oba sta dosledno utajila svoje pravne izjave.

EL PASO, Texas, 4. septembra. — "El Continental" je dobil iz Tule, država Tamaulipas brzjav, da je bil aretiran polkovnik Antonio Vasques, češ, da je snoval zaroto proti vladi.

Aretirana sta tudi njegova dva pomagača, katoliška duhovnika Cerritos in Guadalcasar.

Pri vseh so našli obilo kompromitujocih listin.

Iz New Yorka v Chicago
v eni noči.

Očeta ubil z žogo.

CHICAGO, Ill., 4. septembra. — UTICA, N. Y., 4. septembra. — William Burger je gledal, kako je njegov sin igral baseball. Sin je pa žogo ta pravilno vrgel, da je zaled očeta v sene. Odyedli so ga v bolnišnico, odkoder je pa proti večeru sam odšel. Domov prišedli je umrl.

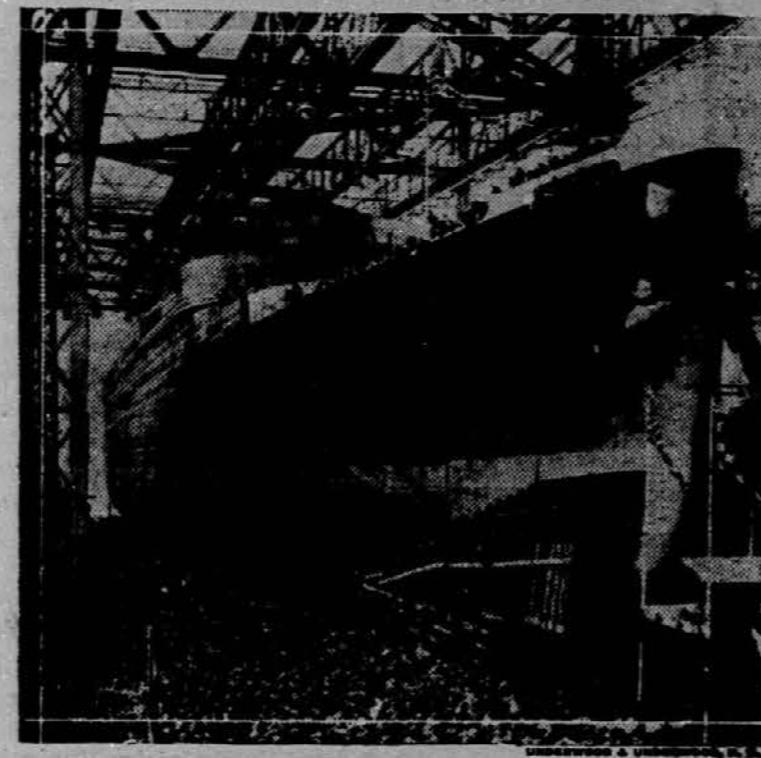
Znacilna operacija.

LOS ANGELES, Cal., 4. sep. — Probato sredstvo, da zmanjša svojo težo, je uporabila Molly O'Day, filmska igralka. Ker ji niso nje pomagala vsa sredstva, da postane zopet vittka, si je pustila z operacijo odstraniti par funtov masti.

Beograd bo protestiral.

BEOGRAD, Jugoslavija, 4. sep. — Oficijelno se je danes zaznalo, da bo zunanjji urad protestiral proti kronanju Ahmed Bej Zoguja, kakorhtro bo dosegla iz Tirane oficijelno obvestilo.

NAJDALJŠI PARNIK NA SVETU

je "Evropa", ki so ga te dni splovili v Nemčiji. Dolg je 937 čevljev, torej 30 čevljev več kot "Leviathan". Ima 46,000 ton.

PREDSEDNIK HINDENBURG POZIVA NEMŠKI NAROD K VZTRAJNOSTI

Državni predsednik von Hindenburg je dospel po zaključku svojih počitnic v Monakovo, da položi vogalni kamen nove knjižnice. — Stari predsednik je bil povsod navdušeno sprejet.

MONAKOVO, Bavarska, 4. septembra. — Državni predsednik von Hindenburg je položil danes vogalni kamen za knjižnico Nemškega muzeja. V svojem govoru je opozarjal na nujno potrebo vztrajanja pri ideji nemške enotnosti.

MRS. KNAPP OBOŠJENA

Prejšnja državna tajnica Mrs. Knapp, je dobila radi poneverjenja državnega denarja milo kazan tridesetih dñi v zaporu.

ALBANY, N. Y., 4. septembra. — Prejšnja državna tajnica Mrs. Florence E. S. Knapp, ki je bila pred kratkim spoznana krivim veletavine po prvem rednu, je bila danes obsojena na trideset dni ječe v okrajni jetnišnici v Albany.

Levinu so zaplenili
aeroplani.

PARIZ, Francija, 4. septembra. — Policie je danes v Cherbonru zaplenila Charlesu A. Levinu novi Jurkerjev aeroplán, ker ni plačal od njega potrebnejšega davka. Aeroplán je bil namreč zgrajen v Nemčiji ter ga je Levine importiral v Francijo.

Ko bodo rešene vse formalnosti, bo poletel Levine proti Združenim državam.

Aeroplán bo upravljal slavni pilot Acosta.

Otvorjenje Evharističnega kongresa v Sydney.

SYDNEY, Avstralija, 2. septembra. — Z več kot dvema glasovoma proti enemu, je bila včeraj poražena prohibicija pri splošnem ljudskem glasovanju. Glasovanje je bilo obligatorično. Zadnje številke so kazale 263,000 glasov za prohibicijo in 670,000 proti njej.

Iz številnih okrajev so bili predloženi popolni volitni rezultati. Tu di glavno mesto je glasovalo proti prohibiciji. Volitve so potekle po vsem mestu.

Tozadevno izjavo je podal ministrski predsednik dr. Anton Kerec zastupniku Ass. Press.

Velika katedrala je bila natlačena polna. 10,000 ljudi je čakalo zunaj.

VELIK NAVAL NA LABOR DAY

Posebni vlaki so prevažali tisoče nazaj v mesto. Vse ceste so bile polne vracačočih se izletnikov.

Vsakoletni beg na Delavski praznik, da se vrnejo vsi v mesto z morske obale, dežele in zgora, je bil vprizoren v pondeljek od več kot enega milijona moških, žensk in otrok, ki so napolnili vse železnice, parobrode in ceste, da dosežejo svoj cilj.

Izurjenost transportacijskih uslužbencev, pridobljena tekom let izkušenj, je tako velika, da so prisile vse mase teh ljudi nazaj v mesto do pozne ure v pondeljek iz žive in Francijo, kjer pokazalo se bo, če se bo nadaljevalo z angleško zunanjim politiko v smere, kateri je začrtal Chamberlain.

Določeno bo tudi, če bo vzdržan mornariški dogovor, ki je vzbudil precej vznemirjenja v Ameriki.

Bolezni je bila priznana kot vzrok umaknitve zunanjega ministra. Tako nato ko je zapustil poslansko zbornico dne 30. junija, ko je brez vedenosti zunanjega urada objavil mornariški dogovor, je imel napad, vendar katerega je njegova sodeležba pri zadevah države nemočna.

Nikakih definitivnih številk ni bilo mogoče dobiti glede števila oseb, ki so prišle v mesto skozi New York Central Terminal v pondeljek, zvečer, a cenitve so soglasile glede tega, da je bil promet 5 do 7 odstotkov težji kot pa je bil lanskoto leto.

Sest posebnih vlakov je preveden 5000 Belmont Park obiskovalcev v pondeljek, soglasno s poslovnim postajnim načelnikom Heiserjem, ki je rekel, da so vsi Long Island vlakovi vozili s tremi ali štirimi dodatnimi sekocijami.

Isto velja tudi glede vseh ostalih črt.

SIN ZAPUSTIL PREDSEDNIKA

Predsednik Coolidge in njegova žena sta potrta radi simovega odhoda. — Odšel bo najprej v Hartford k svoji zaročenki.

SUPERIOR, Wis., 4. septembra. — Stojeca pred definitivnim odpotovanjem svojega sina, sta prezivela predsednik in njegova žena žalosten Delavski praznik v Cedar Island Lodge.

John Coolidge je napravil več rezervacij včeraj zvečer na vlaku, da si poiše službo v velikih izčasnih mestih, odkoder je dobil neštevno ponudb iz časa, ko je postal znano, da išče službo. Fant je zrl na to potovanje z naslado.

Mrs. Coolidge ni prikrivala včeraj svoje žalosti pri odhodu Johna. Bila je v njegovih družbi ves dan, mu pomagala spravljati prtljago ter mu dajala nasvetne glede tega ali onega. Hodila je z njim po vrtu tekom jutra ter sedela z njim na porču tekom popoldneva. Moral je obljubiti, da bo pisal domov pogosto ter ji sporocil kako se mu godi. Celo pri lunetu v navzočnosti gostov si ni prav nič prizadevala prikriti svojih čustev glede slov.

Mr. Coolidge je opravil svojo redno poletno rutino, lovil ribe na enem privatnih jezer ter stopil po telefoni stik z ekskluzivnimi uradji, da zave, kakšno razvaje je treba pričakovati premo dneva.

MORNARIŠKI DOGOVOR OGROŽEN CHAMBERLAIN BI RAD ODSTOPIL

Angleški zunanjji minister, ki je bolan, namerava odstopiti, kakorhtro bi našli naslednika zanj. — Dogovor z Briandom izpostavljen številnim napadom. — Listi vseh strank ga napadajo.

LONDON, Anglija, 4. septembra. — Sir Austen Chamberlain, minister za zunanje zadeve, ki se je officijelno pogajal za angleški-francoski mornariški dogovor, je pripravljen umakniti se s politične pozornice, kjer je igral skozi številna leta tako važno vlogo.

Charberlain bo najbrž odstopil, kakorhtro bo mogoče izbrati naslednika zanj. To bo pa težka naloga ker bo največje važnosti za vse sile, posebno za Združene države in Francijo, kjer pokazalo se bo, če se bo nadaljevalo z angleško zunanjim politiko v smere, kateri je začrtal Chamberlain.

Določeno bo tudi, če bo vzdržan mornariški dogovor, ki je vzbudil precej vznemirjenja v Ameriki.

Bolezni je bila priznana kot vzrok umaknitve zunanjega ministra. Tako nato ko je zapustil poslansko zbornico dne 30. junija, ko je brez vedenosti zunanjega urada objavil mornariški dogovor, je imel napad, vendar katerega je njegova sodeležba pri zadevah države nemočna.

Lord Cusden, poslujoči zunanjji minister, se mora boriti z d. ema ovirama kot naslednik Chamberlaina. On ima sicer potrebo ne izkušnje, a pripada skrajnemu krilu konservativne stranke, ker prevladuje splošno mnenje, da je treba dati zunanjemu urad navadnemu človeku, ne pa plemiču.

V naslednjem letu hočejo vpraviti nadaljni korak v razširjevalnem programu angleške avijatike. Uveljaviti hočejo potniško službo v Indijo in nadaljno v Afriko.

Tako se bodo naprimer iz Londona v Bazel uporabljali aeroplani, potovali na to z nočnim ekspresem vlakom v Italijo, vzel letalne čolne v Egipt, nakar bi zopet uporabili aeroplane.

Na sličen način bo sestavljena tudi potna črta v Indijo. Potovanje bo trajalo kakih sedem dni, a to bo mogoče pozneje skrčiti na šest ali pet dni.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRAŽAVAH.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjam, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledenem ceniku:

v Jugoslavijo	v Italijo
Din. 1,000 \$ 18.40	Lir 100 \$ 5.90
" 2,500 \$ 45.75	" 200 \$ 11.50
" 5,000 \$ 91.00	" 300 \$ 18.95
" 10,000 \$ 181.00	" 500 \$ 27.75
" 11,110 \$ 200,00	" 1000 \$ 54.50

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjam, da smo vsled sporazuma z našim zvezrom v starem kraju v stanu zničati pristojbino za takia izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH
"NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA
PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK

22 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CORTLANDT 487

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)Frank Saks, President Louis Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošljati po Money Order. Pri spremembri kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

MRS. KNAPP

Bivša državna tajnica Mrs. Knapp je bila načelnica zadnjega ljudskega štetja v državi New York.

Ker zahteva tako štetje dosti stroškov, je imela na razpolago dosti denarja, s katerim pa ni pošteno gospodarila.

Proti nji sta se vršila dva procesa. Spoznana je bila krivim; in včeraj jo je sodnik obsodil na trideset dni ječe.

Kazen procentualno nikakor ni prehuda, toda dovolj velika za žensko-političarko, ki je hotela v vseh ozirih posnemati svoje moške tovariše.

Značilno je namreč, da graftarji pridejo ponavadi brez kazni dočim so graftarici stopile oblasti na prste.

HRVATSKA IN SRBIJA

Vesti, ki jih objavlja ameriško časopisje o položaju v Jugoslaviji, se tako pomankljive.

Če hočemo presojati tamšnji položaj, smo v prvi vrsti navezani na poročila starokrajskih listov, ki imajo pa to veliko slabost, da so preveč pristranska.

Glasila demokratsko-kmetske koalicije vale vso krije na Beograd in srbske politike, dočim dolže glasila srbske vlade Hrvate veleizdaje.

Samо blatenje in sumničenje brez konca in kraja.

Vsak resnejši nesporazum, ki se pojavi v notranjosti meja kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je voda na mlin njenih sovražnikov, katerih je dovolj ter so močni in mogočni.

Mussolini si mane roke in se smeji v pest.

Zdi se nam skoro, da nekateri jugoslovanski politiki nočejo ali ne znajo razlikovati med državo in vlado.

Vlade so lahko dobre ali slabe, mogoče jih je vsak dan sproti strmoglavljeni, izboljševati ali izpopolnjevati, država je pa stalna — država je takorekoč vse, kar ima, jo zaenkrat Slovenci, Hrvatje in Srbje.

Kdor bi zakrivil kako dejanje, ki bi utegnilo škoditi ugledu ali pa celo obstoju države, je veleizdajec.

V to kategorijo ljudi s sramotnim pečatom naj bodo pahnjeni vsi tisti, ki uganjajo politiko, katera je Jugoslaviji v škodo, njenim sovražnikom pa v korist.

Slučaj Radiča in njegovih tovarisev je pomilovanja vreden.

Toda taki slučaji, so se vedno dogajali posebno v državah, ki so snovale kako novo obliko vlade.

Vrednost žrtve je treba vselej pretehati in preceniti.

Če je na tehniči obstoj jugoslovanske države, mora stopiti vse drugo v ozadje.

TRAGEDIJA SE ZAVREŠUJE

Ves svet je upal, da se bo vrnil polarni raziskovalcev Amundsen zdrav in veder v civilizacijo.

Večkrat se je že namreč primerilo, da je ostal po cele tedne v polarnih divjinah ter ni bilo od njega nobenega glosu.

Sedaj pa gine to upanje.

Bibiči so našli del njegovega zrakoplova. Tudi če bi bil rešil na kakovo ledeno ploščo, bi ujemal in njegovins spremljevalec moral že zdavnaj zmanjkati sredstev, ki so neobhodno potrebna za življene.

Proti Severu se je podal v najplemenitejšem namenu — svojemu bližnjemu na pomoč.

Ta njegov bližnji — Nobile — je rešen. Če ima kaj vse, ga bo do smrti pekla, ker se je ob raznih prilikah precej zancljivo izrazil o velikem močnemu Amundsenu.

HERBERT C. HOOVER IN ALFRED E. SMITH

JUGOSLAVIA INREDENTA

Nemeč in Krajevi:

Neki nemški vsevilični profesor se je vozil v Trst. Na poti je govoril s kraškim domaćinom, ki mu je orisal Kras in njegovo prehvalstvo. Profesor: "Slišal sem že mnogo o Krasu. Ni na njem veličastja divje prroke, ni mehkobe, ni lepih partij, ni lesa, zemlje, vode, ali navide temu vidim razmeroma velike vasi in lepe hiše. Kako živi to ljudstvo? Kje črpa sredstva za preživljanje?" Kraški domaćin mu je vse to pojasnil. Vstopilo je nekoj kraški kmetov, katere je ne-preimeno motril.

"Recite mi, ali so vsi Krajeveci tako zgornjni in živit in ta kočena telesa in mišice, kakšno soglasje je s prirodi?"

Kraški domaćin: "Kakor je videti Krajevec malo okoren, tako je v svoji notranjosti lahek. Duševno je prežen, dostopen napredku, razsoden, čustven. Vnet je za svojo narodno in umetno pesem. Po vojni se je razmire spremenil, ljudstvo je težko pripravilo in preživlja dobro vrde preizkušnje, toda kljub temu tli v njem dobra volja. Poglejte samo našo mestnico: s težkim jermasonom v mestu in večkrat s težo proti domu ali s časopisom v roki."

Profesor: "Taki ljudje lahko kljubujejo še težjim udarcem in ne morejo izumreti".

Soglasno z versailleskim dogovrom je postala Čehoslovaška neodvisna republika ter je v zadnjih desetih let tako napredovala da se ne more primerjati z njo noben druga država v Evropi.

Redna razstava v Pragi, glavnom mestu Čehoslovaške, ki se vrši dvakrat na leto, prikazuje industrijsko vrednost razstave ter jih sili, da razstavljajo v Lipskem, Parizu, Lyonu, Ljubljani, Bruselu, itd. Prijateljsko sosedovanje z drugimi državami se je izkazalo kot velike važnosti.

Na češki svetovni razstavi bodo zastopane vse države. Umevno je, da bo tudi Čehoslovaška zastopana s svojimi najboljšimi izdelki.

Ameriški državni tajnik je se stal načrt, kojega namen je izbrati oziroma preprečiti vse vojne.

Njegovo pogodbo so že podpisale razne evropske države.

Nazajne temu se pa ameriški državni tajnik zavzema za večjo in močnejšo ameriško mornarico.

Z drugimi besedami rečeno:

— Kellogg namerava zakopati bojno sekiro. Toda predno jo zaplete, jo hčete še dobro nabrusiti.

del pri arretaciji. Obdolžujejo ga tudi, da je občeval le z protidržavni in protitalijanskimi elementi. Več zadevo ima sedaj poseben tribunal v Rimu, ki bo končno odločil o postopanju proti osušljencem.

ČEHOSLOVAŠKA IN ČIKAŠKA SVETOVNA RAZSTAVA LETA 1933.

Napisal Joseph Triner,

tafnik čehoslovaške sekeje v oddoru za čišča svetovno razstavo.

Gospod Triner je predsednik Joseph Triner Company, ki izdeluje znamenito Trinerjevo Grenko Vino.

Namen čehoslovaške republike, da se udeleži čišča svetovne razstave, je vzbudil veliko zanimanje med čehoslovaškim narodom ter tudi med Amerikanci. Čehoslovački hočejo pokazati svetu, kako so napredovali v izdelovanju stekla, gline, lastnosti posode, veziva itd.

Pred vojno je bila Čehoslovaška (Bohemia) del avstro-ogrsko monarhije. Češka je bila industrijno središče tega cesarstva, toda vesen napor, produkcija in kontribucija, vse to se je skrivalo pod imenom Avstro-Ogrske.

Soglasno z versailleskim dogovrom je postala Čehoslovaška neodvisna republika ter je v zadnjih desetih let tako napredovala da se ne more primerjati z njo noben druga država v Evropi.

Recimo, da bi kdo sestavil tak načrt in nagradil dobil. Tako bi razpisali buglearji trideset tisoč dolarjev nagrade za načrt, kako se je mogoče temu načrtu izogniti.

Poljedelski department je ugotovil, da bodo ameriški vinogradniki letos pridelali nad dva milijona osemsto petinštirideset tisoč ton rozin.

Grozde že prihaja v velikih množinah iz Californije.

Nazadnje je res postranska stav, kdo bo izvoljen, — Hoover ali Smith.

NAZNANILLO.

Od 1. oktobra 1928 bo naslov generalnega konzulata kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Chicago, Ill., naslednji:

Consulate General of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, 840 North Michigan Ave, Chicago, Ill.

Nova živahnost!

Izbidi se občutka "potrošnosti". Premagajte neravnost ali izgubo teka s Seversko Esorko, ki vam omogoča, da bojšči, spati bojšči in se počuti boljši. Dobite danes pri letarju načelničnega.

SEVERA'S ESORKA.

V Chicagu je nekdo igral tridešet ur neprestano saksofon ter dobil prvo nagrado.

Po mojem skromnem mnenju so nagrada zaslužili tisti, ki so ga poslušali.

Evropski abstinenti in protalkoholiki bodo imeli svoje prihodek zborovanje v Varšavi.

Odbor varšavske mestne občine je na sklep z veseljem pozdravlja.

Obenem pa prihaja iz Varšave poročilo, da je produkcija vodke strahovito narasta.

Ali ni čudno, da je povsod tako, ne samo v Ameriki, namreč, da je pijača najbolj zvesta spremjevalka vsakega prohibicijevga gibana.

Casopis je danes objavilo naslednje poročilo:

Neptune City, N. J., 4 sep. — Policijski Daniel Gould in Henry A. Walton so bila včeraj obtožena, da sta prodajala alkoholno pijačo. Stavljena sta bila pod varšavsko petsto dolarjev.

Teka poročila so nekaj takso vskdanjega, da bi jih ne bilo treba objavljati med dnevнимi novicami.

Kajti izraza uveljavljenja prohibicije so vsak dan na dnevnu rednico.

Ladja, s katero se je podal commander Byrd proti južnemu težnju, se imenuje "City of New York".

Na ladjo so načudili tisoč galon rum, portskoga in sherry vina ter kompanjega.

Mi, ki smo tako smordali, da prehajamo v City of New York, so moremo zadovoljiti v dnevu zgodovine.

Peter Zgaga

Tako ti rečem, dragi rojak, da je ženska božji dar, če je količka vredna.

Ti se pa vedno pritožuješ in pregaša revo, če ti v naglici pozabi ka gumb prasti, če je večerja za pet minut prekasno na mizi ali če kima z glavo, ker ti dosti prehitro gine v kleti.

To je črna nevhalevnost. Prijatelj, ti se ne veš, kaj je hubobna ženska.

Tole prečitaj, tole poročilo iz Prague:

— Po vosteh iz Černovje je romunska policija arretirala neko Ksenijev Varlen, na čije stanovanju so našli devet parov človeških ušes. Pri zaslušanju je Varlenova priznala, da je v zadnjih štirih letih zvabila v svoje stanovanje devet moških, ki jih je umorila ter njihova tripla razrezala na kose.

Torej rojek, če se za vsako malenkost na ženo jeziš, le pomici, kaj bi počel, če bi te dobila kaka Varlenova v kremplje.

V božjo voljo se udaj in bodi zadovoljen s tistim, kar imaš.

In na nobeno drugo, samo na Varlenovo včasni.

Nekdo je razpisal \$25,000 nagrade za najboljši načrt, kako bi bilo mogoče uveljaviti prohibicijo.

Recimo, da bi kdo sestavil tak načrt in nagradil dobil. Tako bi razpisali buglearji trideset tisoč dolarjev nagrade za načrt, kako se je mogoče temu načrtu izogniti.

Poljedelski department je ugotovil, da bodo ameriški vinogradniki letos pridelali nad dva milijona osemsto petinštirideset tisoč ton rozin.

Grozde že prihaja v velikih množinah iz Californije.

Nazadnje je res postranska stav, kdo bo izvoljen, — Hoover ali Smith.

POZDRAV!

Predno se vkream na parnik, pozdravljam svoje brate v Clevelandu ter bratrance in sestrične po Ameriki. Pozdrav tudi bratu Jožetu, ki je nekje v Mehiki. Upam, da se mu sedaj boljše godi kot se mu je prva leta.

Martin Telich, 101 George Street, N. S. W., Sidney, Av

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MOJ LIČAN

Ne morem pozabiti njegovega zagonetega obraza, polnega zdravja in samozvesti, in njegove preproste govorice, ki se je tako nekotore končavala z bratovskim "značaj". Zdi se mi, da sem videl v njem ves ta narod, ki trpi na trdih skalah kršne Like in odhaja v svet, ker mu domovina ne da kruha. Gledal sem ga z navdušenjem in občudovanjem in zdela se je, kot da govoriti naša zemlja iz nje....

Vozil sem iz Ljubljane v Split na ljubljanskem kolodvoru sem poiskal direkten voz, in ko sem stopil v coupe, sem zagledal napis: za vojnike. Toda on je že sedel na svojem mestu v kotu in nad njim je bila na polici velika bela skrije. Malo je bil v zadregi, ko sem se mu vsedel nasproti in je nemirno gledal skozi okno, ker je nekdo zunaj opozarjal, da je to vagon za vojake. Že je hotel vstati in oditi v drug vagon, ker je misil, da je napačno vstopil, pa sem ga ustavil:

"Kam se pa peljet?"

"Na Vrhovine."

"To je na liški železnici."

"Da, bližu Plitvičkih jezer."

"No, potem je dobro. Kar ostane?"

"Pa pravi, da je za vojake."

"Saj ni vojakov — to je direkten voz."

"E, pa dobro — saj sem plačal."

Vročina je bila huda in moj Ličan se je hrisal z belim robeom, dasi so bile njegove roke žuljave in udelane, da je robov izginil v njih kakor krpica. Vstopil je starejši gospod, častitljivega obraza, in se del v drugi kot.

"Ali je to tretji razred," je pravil Ličan nemire.

"Je, je kar sedita — vsi se vozimo v tretjem razredu," sem ga pomiril. Gospod s častitljivim obrazom je odložil prtljago in se nasmehl. "Nismo niti mi miliionarji," je reklo z glasom, ki je bil prikupen.

Vlak je začevzel, vagoni so zaprskali — in vozili smo se:

"Od kod se pa, vozite?" sem vprašal liški sopotnika, ki je vidno kočaj čakal, da bo začel rasgovor o sebi in svojih zadevah."

"Iz Francije."

"Kaj? Iz Francije."

"Da, delal sem tam na železnici."

Na rokah se mu je poznalo, da je bilo to težko delo.

"A kako, da ste šli v Francijo?"

"Od nas je tam mnogo ljudi. Kaj se hoče, da zemlja doma premaže rdečo?"

"A tam — se dobro zaslubi."

"Prejšnja leta se je dobro za-

služilo — a letos je bilo slab. E, zamerila se mi je Francija."

"Pa potujete sami?"

"Imel sem prijatelja iz bližnje vasi. Zbolel je in sem ga pripeljal domov. Do Ljubljane sem ga še spravil — tu mi je onemogel. Odpeljali so ga v bolnično. Jaz — Boaga mi — ne bi prosil, a ranj sem zbral na kolodvoru sto dinarjev. Ni prinesel ničesar s seboj, razen bolezen. Malo, da mi ni umrl na poti."

"A kako ste se razumeli z ljudmi?"

"E, kakorkoli. Vozim se že tretji dan."

Videlo se je, da ga vsled vročine zmaguje spanec, a razgovor ga je oživil.

"Imam doma ženo in tri otroke, značaj, je nadaljeval, (ta "značaj" mu je ušel kar tako), "pri naši zemlji slab rodi. E, da bi imeli doma dela — a tako mora vsak oditi, da zaslubi poleti za zimo."

"A kako, da v Francijo?"

"Pred štirimi leti so rabili delavce za železnicino in smo šli."

"A kako ste izhajali z jezikom?"

"E, bilo nas je več in potem smo se navadili. Delali smo progo. Tako se je še dobro zasluzilo — ostanalo mi je tudi trideset dinarjev na teden...."

Trideset dinarjev na teden! Uboča naša zemlja! In ti nimaš dela, da bi dala delavcu ta zaslubek!

"Letos je bilo slabše. Francuzi so dobri ljudje — a zviti za sebe. Uredili so vse tako, da delavci neče ne prihrani. Kolikor zaslubi, toliko porabi."

Imel je na sebi nove ruje, dejavke, čevlje.

"Koliko, mislite, da stanejo ti čevlji?"

"Pri nas bi stali 120 Din."

Pogled je resno.

"A jaz sem dal našega denarja 140 dinarjev."

Videlo se je, da ga je to zelo vzneviri. Naš človek opravlja tam najtežje delo, a plača je slaba. Ni takoj dvajset dinarjev, nisem mogel prihraniti na teden. — A pojevite, mi, zakaj pri nas ne gradimo železnicne, da bi imeli dela?"

Gospod, ki je v kotu, čital časopis, je pogledal izza načrtnikov.

"Slabo gospodarstvo. Doma neda in tožimo o slabih časih."

Ličan je vzel iz žepa kos trdega kruha in začel jesti.

"Jaz, značaj, imam hišo in množično polja, a ne rodi. Sama skala in suša. Pri nas je povsod tako. Imam tri dečka, vse trije smo bili v vojni — a, lepo smo predi vse trije.

Misil sem, da ne bo treba več služiti — ja so me prijeli in spravili v Pirot. Služil sem še celo leta. Boga mi — težko je bilo zaradi življenja in dela!"

Dospeli smo na Gorjanec in onstran Kolpe so se pokazali daljni kraji.

"Evo me kod kuće," je dejal Ličan, "ob osmilj smo v Karlovem, o polnoči v Vrhovinah."

"Da, ali iz Karlova gre brzvlak."

"To se mora doplačati!"

Mali se je zamislil. Bog ve, kako bi bilo bolje. Rad bi bil danes doma — a denarja je škoda.

"Boljše je, če prideš doma — ob treh po polnoči bi stopil v hišo, otroci bi imeli veselje."

V prijetnjem razgovoru smo se pripeljali do Karlova, kjer se je poslovil. Videl sem ga, kako je sedel na peronu na svoja skrinjice in premisil. Našel je svoje vrste ljudi in se razgovarjal... Ali bi doplačal?

Ko smo se odpeljali z brzvlakom, ga ni bilo videti — a na Vrhovinih je stopil sredi noči s svojo skrinjico iz vlaka, in jaz sem še dolgo gledal v temen, dokler je ležala nad likimi skalami in sem premisil o tem nadomestju doma, ki je bil močno potreben.

Načrtnik je pel o zadovoljenju — in jaz, ki pel o zadovoljenju Jugoslaviju — pa se more s trdim delom malučki.

BOY SCOUT PAUL SIPPLE

K spremila commanderja Richarda Byrda (na levi) na njegovih ekspedicijah proti Južnemu tečaju.

Fantastični doživljaj s kačami.

Nemeč Bernhard Schroeder-Wiš je modragi spečega človeka ne klobog je eden izmed neštetih, ki tijo. Morda bo res, ker neko se je jih beda ali želja po nenavadnih pripelnil Schroederju samemu, da doživljajih na poti v široki svet on. Se mu je strupene v spanju ovi kraj velike luže. Prebil je mnogo okoli vratu. Te živali iščejo venomer toplice. Tudi ta avantura je potekla brez hujše nesreče, a od tistega dne je nosil Schroeder velenje nekaj čebule s seboj, ker je bil slišal, da čebulni duh kače odganja.

Takšnih slučajev doživlja lahko vse polno, tudi drugod, ne samo v Argentini. Edini svoje vrste pa je slučaj, ki ga je pripovedoval neki kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schroederju: "Pred leti, ko sem bil na neki estaniji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otevnila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprljali so jo v ograjen prostor. Zvezčer kuhar Schro

MONT ORIOL

ROMAN.

Spisal Guy de Maupassant. — Za G. N. priredil G. P.

59

(Nadaljevanje.)

Ti si nam povzročila dosti skrbi od včeraj naprej. Nevarnost pa je sedaj minula in sedaj imava tukaj, malo hčerkico. Brzjavil sem naši priateljici, madam Icardon ter jo prosil, naj pride semkaj, a ona je pri nečaku, ki je bolan a škratice. Ti pa ne smeš ostati sama, brez kake ženske, ki je kolikaj prijazna in postrežna. Neka dama tukaj je ponudila, da skrbi zate ter ti dela družino celi dan in, pri moji veri, jaz sem ponudbo sprejel. To je madama Honorat.

Kristijana se je naenkrat spomnila, kaj ji je rekel dr. Black. Umanjila se je ter rekla:

— O, ne nje, ne nje!

William ni razumel tega ter nadaljeval:

Sedaj poslušaj! Jaz vem, da je zelo ordinarna, a tvoj brat jo ima zelo rad in ona mu je zelo pomagala. Nato pa pravijo, da je bila preje bolniška strežnica, s katero se je Honorat seznanil, ko je skrbela za nekega invalida. Če je ne boš marala, jo bom odpustil naslednji dne. Poskusiva vsaj. Naj pride enkrat ali dvakrat!

Ležala je mirno ter razsišljala. Čutila je veliko hrepenenje, da izve resnico, čisto resnico in vsled tega je odgovorila:

— Pojd, pojdi hitro ter jo preskrbi takoj!

Tej onodoljivi želji, da ve vso resnico, se je pridružila druga, čudna, da trpi še bolj, da se valja po trnih svoje bede — ona čudno želja načrtnika, ki pozdravlja v ekstazi trpljenje.

Nato pa je pričela zopet omahovati:

— Da, jaz sem popolnoma pripravljena. Privedi madamo Honorat k meni!

Povsem naenkrat pa je čutila, da ne more čakati niti trenutka daje, ne da bi bila prepričana in vprašala je z glasom, ki je bil tako lahek kot dih:

— Ali je res, da se bo Monsieur Bretigny poročil?

On je odvrnil mirno:

— Da, resnica je. Povedal biti že poprej, če bi mogli govoriti s teboj.

Ona pa je nadaljevala:

— S Šarloto?

— Da, s Šarloto.

William pa je imel sedaj tudi fiksno idejo, ki ga ni nikdar zavrstila: — Svojo hčerko, komaj živo, katero je šel ogledovat vsako minuto. Bil je ogorčen, da niso bile prve besede Kristijane, da vpraša za svojega otroka in v tonu rahlega očitanka ji je rekel:

— Ti nisi niti vprašala za malo! Ali ne veš, da se zelo dobro počuti?

Stresla se je, kot da se je dotaknil odprte rane, a morala je iti skozi vse postaje te Kalvarije.

— Prinesi jo semkaj k meni, — je rekla.

Izginil je ob vznosu postelje za zaveso, nakar se je vrnil in celo obraz je blestel od ponosa in sreče, ko je držal nerodno v svojih rokah majhen zvitki platna.

Položil je ta zvitki na belo posteljo, tik poleg glave Kristijane. Vsa vzhicična je bila od razburjenja, ko je rekел:

— Poglej, kako depa je!

Ona se je ozrla.

Potegnila je nazaj z dvema prstoma mehke tančice, ki so pokrivali mali rdeči obraz.

Menila si je, ko se je sklanjala nad to počenjajoče se človeško življenje:

— To je moja hčerka. To je — to je — moja hčerka!

Odpor proti temu otroku, kogorje rojstvo je tako kruto raztrgalo njeno sreco, je izginil. Sedaj je zrla nanj s palečo in mučno radovalostjo in z globokim začudenjem, z začudenjem živali, ki zre na svojega prvo-rojenega.

Andermatt je pričakoval, da bo ona strastno poljubila otroka. Bil je zopet presečen ter vprašal:

— Ali je ne boš poljubila?

Sklonila se je zelo nežno proti malemu, rdečemu čelu. Ko je položila svoji ustnici na čelo otroka ter čutila vlažno gorkoto, gorkoto svojega lastnega življenja, se ji je zdelo, da ne bo mogla nikdar odmakniti svojih ustnic od mehkega otroškega mesa in da bodo ostale za vedno tam.

Nekaj jo je popraskalo po licu. Bila je brada ujenega moža, ko se je sklonil navzdol, da jo poljubi. Sedaj je hotel s svoje strani poljubiti hčerko in iztegnjenimi ustmi ji je dal nežen majhen pritisk na rosek.

Kristijana, koje sreco se je trgalo vspričo te nežnosti, je zrla na cba poleg sebe, na svojega otroka in njega; — njega!

Kmalu nato je hotel odnesti svojo hčerko nazaj v zibelko.

— Ne, — je rekla ona. — Pusti jo par minut dalje, da jo bom čutila bliže svojega lica. Ne govorji več, ne hodi naokrog, pač pa naju pusti ter čakaj.

Šla je s svojo roko preko majhnega telesa, skritega v plenice, položila svoje čelo tik poleg potnega obraza, zaprla svoje oči ter ležala, ne da bi mislila na kaj.

Po pretetu par minut, pa se je William dotaknil njene rame ter rekel nečeno:

— Pojd, moja draga, biti moraš razumna! Nikakega vzhicičja, nikakega vzhicičja!

Nato je odnesel proč svojo hčerko, koje mati jima je sledila z očmi, dokler nista izginila za zaveso.

Ko se je vrnil nato nazaj, je rekel:

— Torej, je dogovorjeno, da ti pošljem madamo Honorat jutri zjutraj, da to dela družino.

— Da, moj drag, lahko jo pošlje k meni jutri zjutraj.

Iztegnila se je v postelji, izmučena, izérpana, — a mogoče manj nesrečna.

Njen oče in brat sta prišla zvečer, da jo obiščeta ter ji sporočili novice kraja: menadno odpotovanje profesorja Cloche, da pošče svojo hčerko, ugibanje glede bivališča vojvodine de Ramas, katere ni nikdo videl in ki je odšla najbrž, da pošče Mazellija. Gontran se je smejal tem pustolovstvom ter črpal razveseljivo moralno iz teh dogovkov.

(Daleko nadaljevanje.)

ZNANI KOMPONIST

Irving Berlin (na desni) je sklenil pogodbo z J. M. Schenkem (na levi), da bo komponiral par pesmi za govoreči film. Irving Berlin je prišel v to deželo kot ubog ruski priseljence, pa je kmalu zaslovel po svojih skladbah. Pred par leti se je poročil s hčerkico predsednika Newyorške Telefonske Družbe in sicer proti volji njenih staršev.

Kako je bil umorjen car Pavel I.

V času, ko se ves kulturni svet spominja tragične smrti zadnjega ruskega carja iz vladarske rodbine Romanovih, bo citatelite zanimalo, da je doletela slična usoda tudi carja Pavla I. L. 1796 je umrla slavnata Katarina I., ki jo je nadomestil na prestolu njen sin Pavel I., in sicer samo zato, ker je Katarina umrla nagle smrti tako, da ni mogla izključiti sina od prestolonasledstva v prid svojem nečaku. Spočetka je vladal Pavel I. dobro in modro. Skrbel je za red in mir v državi in tudi napram Poljakom je bil popustljiv. Odpravil je tlako in resno si je prizadel pomagati nižjim v srednjim slojem. Toda usoden je bil njegov nemirni duh, ki je gnal carja često v nasprotno smer. Pavel I. je bil suženj trenutnega razpoloženja in raznih fiksnih idej. Zato je izlatal često odredbe, ki so si bistveno nasprotovale tako, da je zavladal v notranji politiki popoln kaos. Spočetka je bil še dokaj priljubljen, kajti tlačni-mužiki so vedeli, da hoče izboljšati njihov položaj. Pa tudi vojaki so ga imeli radi, ker je ravnal z njimi tako, kakor s častniki. Kmalu so ga pa začeli vsi sovražiti. Položaj kmetov se je še bolj poslabšal, trgovci so trpeli zavoljno njegove zunanje politike, vojaštvo je trpelo pomanjkanje, a dvorni krogovi so komaj čakali, da se carjev gardo za prevarat, so častniki poklicali iz pregnanstva zadnjega Katerinina ljubčka M. Zubova, ki je imel neomejen vpliv med gardisti. Garda je bila takoj pripravljena odstraniti carja. Med gardinski častniki se je kmalu javno govorilo o zaroti in dvornem prevaratu. Zato ni čuda, da so prišle te govorice tudi do carja. Njegova druga žena mu je stala nad 20 let zvest ob strani, ko je pa zvedela, da jo njen car varja z dvorno daimo Zapukinovo, je prepustila moža njegovemu usodi in se pridružila častnikom v sicer zelo častihlepnemu in karlovičučemu častniku sporoljareviju, da je njegov oče že mrtev. Aleksandra je ta vest globoko pretresla. Plakal je, dočim ga je dvorna straža pozdravljala kot carja Aleksandra. Z bratom Konstantom je odšel takoj v kapelico carske palače, kjer je ves bled in objukan sprejemal prisego višjih uradnikov in generalov.

Tudi carica je odšla v palačo v nadi, da se bo ljudstvo zavezelo za njo in da zasede prestol. Toda povsod je naletela na hladen sprejem in mirno je moral gledati, kako so častniki posadili na prestol Aleksandra. Čim se je raznesla vest o prevaratu, je zavladala med ljudstvom nepopisna radoš. Ljudje so se pozdravljali in počivali, kajtor je se že doigalo niso videli. Za vdoveljeno carievo se ni nihče zmenil. Aleksander je moral hoče nečez izgnati vse častnike, ki so sodelovali pri umoru njegovega očeta. Kmalu je odstranil z dvora tudi Pahlena in Zubova. Samo spreteti Nemec Bennigsen se je obrzel na krmilu in je hitro napredoval, ker se je znal prikupiti častihleplni vdovi-cariei.

Tako je končal blazni despot, suženj svojih strasti, ki je kot vsemoguči beli car zdaj plakal in jadaval, da zdaj zavoljno besnel in moril.

Pozor, rojaki!

Is naslova na lista, katerega predmeti je razvidno, kdaj Vas je naročnila podla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč izbravite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledilih začilih častnikov:

CALIFORNIA
Festina, A. Hochbar.
Sap Francisco, Jacob Lawton.

COLORADO
Denver, J. Schutte.

Pueblo, Peter Oulig, John Germ.

Fr. Janes, A. Sartie.

Golds, Louis Costello.

Walsenburg, M. J. Bayl.

INDIANA
Indianapolis, Louis Daniels.

ILLINOIS
Chicago, Joseph E. R. J. D. B. Mrs. F. Laurits.

De Paul, Andrew Spillane.

Jellett, A. Annie, Mary Bambach.

Zaleket, John Kreis, Joseph Hrovat.

La Salle, J. Spillane.

Muscatine, Frank Augustus.

North Chicago, Anton Kobal.

Springfield, Matija Barberich.

Hannibal, J. Horvath.

Waukegan, Frank Petkovics.

KANSAS
Olathe, Agnes McNeil.

Kansas City, Frank Zagor.

Hickory, John Bogović.

MARYLAND
Baltimore, J. O'Brien.

Baltimore, Fr. Valentine.

MICHIGAN
Canton, M. P. Hob.

Detroit, J. St. John, and Son.

MINNESOTA
Chisholm, Frank Gouze, A. Pauli.

Franklin, Paul Gouze.

Minneapolis, Frank Gouze.